

גיליון מס' 339 פרשת בלק
תשע"ט שנה שביעית

גליון זה יוצא לזכות ולהצלחת המגבית
החשובה "חלקי עמו"
שע"י ישיבות תפארת ציון וקרית מלך
בראשות מרן שר התורה שליט"א

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

עיני וותיקין

"הן עם כלביא יקום וגו' - כשהן עומדים משנתם שחיות, הן מתגברין כלביא וכארי לחטוף את המצות, לבוש סלית לקרוא את שמע ולהניח תפילין (רש"י). בקשוני לדבר בשבת בבקר במנין הנץ בבית הכנסת לדרמן אודות לב לאחים, ורבנו אמר לי: הציבור שבא לנץ ממחר (כי מדוע בא לנץ, מלבד המצווה גם משום שממחר) ולכן תדבר 10-5 דקות בלבד. אחרי שדיברתי בקצרה הודה לי רבנו על הקיצור וסיפר, שהיה בברלין הרב ר' הירש שמודפס מהערוותי בסוף הש"ס, ושם היה מנין וותיקין, ובאו להזמינו פעם למסיבה של מנין זה, אמר להם, פעם אחת היתה מלחמה בין ב' מלכים, וכנהוג במלחמה עושים פסק זמן לאכילה, ואח"כ יש אות מסוים [צפצוף] וכולם חוזרים. פעם אחת נשמע האות וחילל היה באמצע המרק החם, ונאלץ להפסיק והיה חבל לו על המרק, אז קשר את הצלחת על הסוס, הסוס רץ והמרק החם נשפך עליו ולכן השתגע הסוס ורץ רץ עד לעבר הצד האויב שכנגד, והגיע בריצתו עד המלך, והחילל שהיה על הסוס הוריד את הראש למלך, וניצחו. שאל הקיסר את החילל המנצח כיצד עשית זאת, וסיפר לו את הענין, אמר לו המלך אם אתה היית עושה זאת אכן היה מגיע לך שכר, אבל אם המרק עשה זאת לא מגיע לך כלום... גם אתם, אם באים לנץ לסיבת המצווה מגיע שכר, אבל אם מגיעים לנץ כדי שתאכלו מוקדם את סעודת הבוקר וכדומה, לא מגיע לכם כלום.

מרן הגרא"ל שאל אמש (מפי רבי ג. הוניסברג שליט"א), אודות דברי חז"ל בברכות ט' שהמתפלל עם נץ החמה אינו ניזוק כל היום. האם הכוונה עד שקיעת החמה או עד שעולה על יצועו בלילה, וסיפר מרן כי היה לנחם את בניו של הגר"י פיישר זצ"ל שסיפרו שאביהם אמר כי הוא עוקב אחר כל אלו שהתפללו וותיקין, שמתו קודם התפילה, כי לא ניזוקו כל היום, וגם הסתלקותו של הרב פיישר הייתה כך. דיברנו על זה פעם, ובפשטות זה עד שקיעת החמה. אבל גם אם ימות ביום, אין זו ראייה [שניזוק] דיש שמיתה טוב לו. דמיתה בגדר עונש היא הנחשבת שהוא ניזוק, אבל יש מיתה שזה טוב לו. ועל בטעמא דקרא פ' חיי שרה ד"ה ויבא אברהם, ופ' וישב ד"ה וישלחו, ופ' וילך ד"ה בן מאה.

(כל משאלותיך)

הערות הקוראים

בפרשת חוקת תשע"ט כתבתם על מה שרבינו מקבל 'סנדק מלא' דהיינו שיושב סנדק מעומד ומיושב וגם אומר הברכות, והעירו מה מקור הדברים וציינתם לספר ברית אברהם הכהן עמ' רצד. ברצוני להוסיף שבשר"ת תשובות והנהגות ח"ה (ס"ס רצב) כתב: מצאתי דבר פלא ב"מעשה איש" (חלק ו עמ' רכ) בשם הגר"ח קניבסקי שליט"א, שמעשה ביהודי אב למשפחה ברוכת ילדים שאחד מילדיו התחמץ על אף שסנדקו היה החזו"א זצ"ל, וכנראה שהתרעם איך זה יתכן, ונגש לחזו"א, והחזו"א שאלו מי היה המוהל, מי נתכבד בברכות, מי בעמידה לברכות, ומי קיבל קוטר, וכשנתברר שכולם יראים ושלמים, הוסיף החזו"א ושאלו מי בירך ברכת המזון בסעודה, והשיב, את זה כיבדנו אדם "מודרני", וענה לו החזו"א זצ"ל, אם כן אני לא אשם, ונפרד ממנו. (ע"ס). נראה מדבריו, דאפילו אם הסנדק צדיק, מ"מ אם אחרים שיש להם קשר לברית המילה, אינם כשרים כראוי, זה עלול להפריע בשורש קדושת התינוק. עכ"ד
הרי שכל כיבוד בשעת הברית מילה יש לו חשיבות יתירה עד שהחזון איש תלה את הירידה ברוחניות של התינוק בכך שאחד מודרני קיבל 'זימון' בסעודה. ובמקומו הארכתי שמואל כהן, ירושלים

עלי שי"ה

"ספר שמח על מגילת איכה"

בימים אחרונים התרחש אירוע משמח מאוד בביתו של רבינו שליט"א. היה זה עם כניסתו של אחד ממקורביו, הרה"ג רבי הלל קופרמן שליט"א מירושלים, ובידו ספרו 'הללי נפשי' החדש שהופיע על מגילת איכה. רבינו שליט"א שמח עם הופעת הספר ואף ביקש להניח אותו במקום בולט, כדי שיוכל לעיין בו בהמשך.

מעניין ציינו את הסיפור מאחורי הוצאת הספר, שהולך בחתונה של בן המחבר, שהתקיימה בימים האחרונים בשעט"מ: בעבר, זכה רבי הלל להדפיס ביאור מקיף על ארבעת המגילות האחרות, והוציא כל אחת מהם לקראת שמחה שערך בביתו, כשגמר אותם, הורה לו רבינו שליט"א 'עכשיו תכתוב על מגילת איכה'. שאל אותו רבי הלל, וכי זה יהיה מתאים להלך בשמחה ספר על מגילת איכה? מגילת שכל כולה יגון וצער על אנקת בני ישראל וצער השכינה, ענה לו רבינו שליט"א: אז תעשה את המגילה א'ייעבדיגער' (שמח...)

שנתיים וחצי הלפו מאז, ואכן, הצליח רבי הלל ביד אמן להדפיס ספר של מאות עמודים, מקיף ביותר על כל מגילת איכה כולל תרגום וביאורו, כשהמעלה הגדולה שבכל נושא הוא מרחיב ומוסיף, כל הרואה אומר ברקאי, תורת ה' משמחי לב כפשוטו... ועל כולנה, מביא קרוב לשלוש מאות תשובות נפלאות שהשיב לו רבינו שליט"א בעניני המגילה ומדרשי איכה והמסתעף. ולקראת עת דודים בנישואי בנו הוא הדפיס את הספר לזכות הרבים.

לא נוכל להביא במסגרת זו טעימות מן הספר כדרבנו, רק נציין זעיר פה ושם: בדברי המדרש (איכ"ד פתיחתא, ט"ו) מוזבא כי שומרי העיר לא נקראים נטורי קרתא אלא חרובי קרתא, ביאר לו רבינו, אלו ה'לומדים, הם נטורי קרתא, אבל אלו שאינם לומדים אף שעוסקים בשמירה, מי שלא לומד מחרים את העיר!!

בדברי המדרש המופלאים (ילקוט שמעוני רמז תתרל"ו) דוב אורב הוא לי - זה הקב"ה, ומצא רבינו בבקיאות נפלאה, טעם שהקב"ה נמשל לדוב, כי טבעו של דוב שאין לו בושת וכן הקב"ה שהעולם כולו שלו לא שייך בו בושת, ראה שם עוד.

נברך את המחבר שליט"א שיוכה הלאה להדפיס עוד ספרים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות כבריות גופא ונהורא מעליא.

מברכת שבת טובה
יחזקאל שניידמן

על הדף

בענין חזרת שדות לבעלים ביובל

ערכין כ"ו א' והתניא בשנת היובל ישוב השדה לאשר קנהו מאתו יכול יחזור לגזבר שלקחו ממנו ת"ל לאשר לו אחוזת הארץ. כ' הר"מ פ"א משמ"י הט"ו מכר שדהו לראשון וראשון לשני ושני לשלישי אפילו מאה זה אחר זה בשנת היובל תחזור לאדון הראשון שנא' בשנת היובל ישוב השדה לאשר קנהו מאתו לאשר לו אחוזת הארץ. וראיתי באבי עזרי שהק' ל"ל קרא להכי פשיטא דאפי' אם הג' צריך להחזיר לב' מיד יצטרך הב' להחזיר להא' והא' למוכר ולפי פשוטו ו"ל דנ"מ שאם הג' החזיר למוכר לולי קרא ה"א שלא קיים המצוה שהוא צריך להחזיר להב' והב' לא' והא' למוכר קמ"ל קרא שקיים המצוה, אבל לכא' א"א לומר כן שהרי א"צ להחזיר ממש ואפי' עומד וצווח שאינו רוצה להחזיר חוזרת מעצמה דאפקעתא דמלכא הוא וא"כ חוזרת מעצמה מיד לא' גם בלי קרא כיון שזה מחזיר לזה וז"ל ו"ל דנ"מ אם הב' הי' גוי שאין חייב להחזיר ביובל דאם הג' צריך להחזיר לב' הרי הגוי אין חייב להחזיר הלאה ואולי גם הג' א"צ להחזיר לגוי אבל אם החיוב על הג' להחזיר למוכר חייב להחזיר לו, אך יל"ע כיון שהב' גוי נימא מה מכר כל זכות שיש לו וכיון דקאתי מכח גוי הרי הוא כגוי וא"צ להחזיר כלל אבל י"ל דכיון שהתורה הקפידה והארץ לא תמכר לצמיתות נהי שהגוי אינו מצוה במצות וא"א לכופו מיהו הישראל כיון שהוא בר חיוב וגם המוכר הראשון הי' ישראל חייב להחזיר שעל הקרקע המצוה שתוחזר ולא על הבעלים רק שהגוי אין מצווה ע"ז אבל כשיגיע ליד ישראל צריך להחזיר לבעלים הראשונים ואפשר דג"ז בכלל הלימוד מהפסוק וצ"ע.

(דרד אמונה פ"א מהל' שמו"י הט"ו בה"ל ד"ה שנא וע"י ש עור)

פרסום ראשון

לקראת ימי ההתרמה למען ישיבות 'תפארת ציון' ו'קרית מלך', תמונה נדירה של רבינו יוצא מבנין הישיבה ברחוב ירושלים בבני ברק, בשנת תש"ס: כפי הנראה הגיע לשמש סנדק בברית שהתקיימה בהיכל הישיבה, לא ידוע לנו פרטים נוספים נשמח אם אחד מבוגרי הישיבה שהיו במקום, יכתוב לנו מה שזוכר (יש"כ להרב מ. בוגר הישיבה ששלח את התמונה).

מבית מרן שליט"א נמסר

כי המגבית "חלקי עמו", שתתקיים בשבוע הבא בימים שני - שלישי, י"ב - י"ג תמוז, היא על דעתו ובהוראתו, כי חובות הישיבה גדולים מאוד וכי מצוה גדולה לסייע לזה. ניתן לתרום על ידי מערכת דברי שי"ח במס' 053-3145900

יפה מראה

ויען בלעם... אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה' (כ"ב י"ח)

מעירים בעלי המוסר: איזה דוגמא של 'שיא הנאות העולם הזה' נתן בלעם? בית שכולו מלא כסף וזהב. לא ארון, לא כספת, גם לא חדר, אלא בית מלא כולו מהארץ ועד לתקרה בכסף וזהב. זהו שיא של חמדת הממון שקיים אצל המתאווה לממון.

בביתו של רבינו שליט"א ניתן לראות בדיוק למה הוא חומד: כל ביתו מלא מהריצפה ועד לקצה הקירות בארונות ספרים. שאלו פעם את הרבנית ע"ה מדוע אין צובעים את הבית מפעם לפעם, וענתה בחיוך, וכי היכן כבר יש לצבוע? והלא כל מקום שהיה קיר התמלא מהר על ידי ארונות הספרים...

==

תודה רבה למאות האנשים שטרחו לפענח את התמונה הנדירה משבוע שעבר, כפי המסתבר החתונה היא של אחד מילדיו של הגה"צ המקובל רבי ישראל אליהו וינטרוב זצוק"ל (נראה עם הגב לקידמת התמונה) ורבינו טרח להשתתף בשמחת החתונה שהתקיימה באולמי קרויהזר בבני ברק, כי היו שכנים.

בתמונה: (בערך משנת תשע"ב)

רבינו הבחין בארון הספרים שעומדים למכירה, כי כמה מהם עומדים בצורה שאינה מכובדת לספרים, ועל אף בקשת הגבאים שליט"א לחסוך את הטירח, עמד הוא וסידר את הכל כיאות לכבודה של תורה.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת, יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310